

1 jaar WKR: Met iedereen de transities in

22 april 2024

Heleen de Coninck

WKR Wetenschappelijke
Klimaatraad

Maart 2023
Een gevoel
van urgentie

- ▶ Het syntheserapport van IPCC verschijnt.
- ▶ De boodschap: **alle zeilen moeten worden bijgezet** om verdere temperatuurstijging zoveel mogelijk te beperken
- ▶ WKR ontvangt **eerste adviesaanvraag**:
 - Strategisch, wetenschappelijk beleidsadvies t.b.v. tweede Klimaatplan (najaar 2024).
 - Voor welke richtinggevende keuzes staat Nederland in de transitie naar klimaatneutraliteit in Europa in 2050?

22 april 2024

April 2023
Officiële
aanstelling
raadsleden
WKR

- ▶ **Formele taak:**
 - De regering en beide kamers der Staten-Generaal adviseren over het te voeren klimaatbeleid
 - Tenminste een advies ter voorbereiding van het Klimaatplan
- ▶ De raad werkt **interdisciplinair** en bestaat uit wetenschappers uit verschillende vakgebieden

22 april 2024

Positionering in een veld van institutionele drukte

Raad van State

European Scientific Advisory Board on Climate Change

Planbureau voor de Leefomgeving

Centraal Planbureau

Sociaal en Cultureel Planbureau

WKR

Nationaal Klimaat Platform

Universiteit

UU, UvA
TUD,
TUE, TUT
LU, VU,
WUR,

HBO

HvA
Fontys
Saxion
.....

RKI

KNMI
RIVM
SCP
CBS
Naturalis

TO2

TNO
Deltares
Marin
Wetsus
.....

KNAW

NIOO
NIDI
NIAS
Westerdijk
DANS

NWO

NIOZ
Differ
Amolf
Nikhef
.....

WRR

Deltacommissaris

SER

Awti

Adviesraad
Internationale
Vraagstukken

Juni 2023
Versterk het
klimaatbeleid
in de EU én in
NL

- ▶ De **Europese Klimaatraad** adviseert om voor 2040 een reductiedoel te stellen van tussen de 90 – 95% ten opzichte van 1990
- ▶ WKR ondersteunt deze oproep – een belangrijke bouwsteen voor het eerste WKR advies

22 april 2024

- ▶ Kabinet Rutte IV valt
- ▶ Maatschappelijke partijen roepen op: ga door met klimaatbeleid
- ▶ De WKR stuurt een brief aan Eerste en Tweede Kamer met de boodschap: **versterk het klimaatbeleid en voorkom vertraging als gevolg val kabinet**

Juli 2023

Wat gebeurt er in de samenleving?

22 april 2024

**Augustus
2023**
Het regent
weerrecords

- ▶ Gemiddelde wereldtemperatuur in 2023 voor het eerst **1,5 graad** warmer dan pre-industriële tijdperk
- ▶ In Europa: Warme, droge én natte zomer:
 - In de top-10 van warmste zomers sinds de metingen in 1901
 - Veel regen in juli en augustus: gevaarlijk hoge waterstanden
- ▶ De WKR ziet:
 - De **gevolgen van klimaatverandering zijn al merkbaar**
 - Adaptatie- en mitigatiebeleid moeten **hand in hand** gaan

22 april 2024

**November
2023**
Grote
veranderinge
n zijn nodig

22 april 2024

- ▶ **SCP:** 69% van de bevolking vindt dat we als mensheid in actie moeten komen tegen klimaatverandering
- ▶ Raden als de **AWTI** en de **Rli** onderstrepen belang van handelen met lange-termijnblik
- ▶ De WKR vindt:
 - **Systemverandering** noodzakelijk – systeemaanpak en visie op de toekomst dragen bij aan versnelling

**December
2023**
Een
rechtvaardig
e transitie

22 april 2024

- ▶ Klimaatbeleid heeft een transparante discussie nodig over de vaak pijnlijke verdelingen van de klimaatlasten (WRR, feb 2023)
- ▶ **AIV** pleit voor internationale **klimaatrechtvaardigheid**
- ▶ **COP28** belangrijke afspraken over adaptatie in ontwikkelingslanden en 'transitioning away from fossil fuels'
- ▶ De WKR stelt:
 - Klimaatbeleid vraagt veel en van iedereen
 - Hierom moeten we '**met iedereen de transities in**'
 - Naast opbouw óók afbouw

**December 2023:
WKR publiceert
eerste advies**

Hoofdboodschap:

Nederland is een laaggelegen delta en is kwetsbaar voor klimaatverandering. De gevolgen van klimaatverandering zijn merkbaar: hete zomers, droogte en overstromingen.

Ons land heeft er veel bij te winnen om klimaatbeleid te voeren en daarbij zelf regie te nemen op hoe we willen dat Nederland er in de toekomst uitziet: **hoe we straks gezond en veilig willen samenleven, wonen en werken.**

WKR

Hoofdpijnen advies

- ▶ **Visie:** Verminderen broeikasgasuitstoot én aanpassen aan klimaatverandering
- ▶ **Urgentie:** versnellen richting klimaatneutraliteit
- ▶ **Systeemperspectief:** Klimaatneutraal en klimaatbestendig in een bredere context
- ▶ **Systeemaanpak:** Inzetten op sturing, duurzaam gedrag, mix aan beleidsinstrumenten
- ▶ **Drie transities:** Voedsel, energie, circulaire economie

Met iedereen de transities in

Richtinggevende keuzes voor een klimaatneutraal en klimaatbestendig Nederland

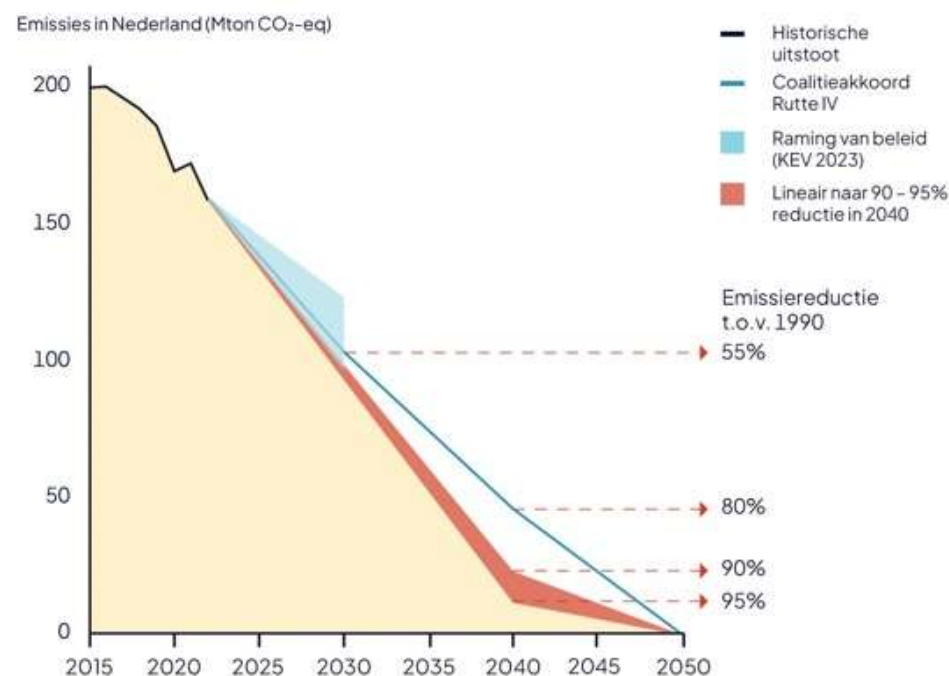
Advies ten behoeve van het Klimaatplan 2025-2036
15 december 2023

WKR Wetenschappelijke
Klimaatraad

Voor klimaatneutraal: versneld naar nul

- ▶ **Huidig doel:** 80% emissiereductie in 2040
- ▶ **Europese Klimaatraad:** ambitieus 2040-doel nodig (90-95%)
- ▶ **WKR:** Richt beleidsinstrumenten en investeringen op 90 – 95% reductie in 2040
 - ▶ Versnelling biedt meer zekerheid
 - ▶ Rechtvaardiger
 - ▶ Lagere totale uitstoot
- ▶ Leg Europees 2040-doel vast in nationale Klimaatwet

Door te sturen op 90 – 95% emissiereductie in 2040 bouwt Nederland meer zekerheid in voor het behalen van de doelen in 2030 en 2050 en zijn totale emissies tot 2050 aanzienlijk lager

* Alle doelstellingen t.o.v. basisjaar 1990

WKR

Opgave vraagt systeemaanpak

▶ Stuur op de lange termijn

- Visie op Nederland van de toekomst
- Bepaal welke (economische) activiteiten wel/niet meer daarin passen
- Zorg voor rechtvaardigheid en betrek mensen

▶ Zet in op duurzame keuzes en gedragsverandering

- Neem vooral barrières weg
- Wat je niet gebruikt, hoef je ook niet te produceren
- Gedrag dat verschil maakt

▶ Verbreed de mix van beleidsinstrumenten

- Richt beleid meer op beprijzen en normeren
- Beprijs emissies zo uniform mogelijk

Klimaatraad pusht verduurzaming: minder vliegen, minder spullen en mogelijke vleestaks

Door KLEIN JAGER
geüpdateerd: 1 uur geleden · 2 uur geleden in BINNENLAND

NOS Nieuws • 15 december, 17:00
'Nederland heeft visie klimaat nodig voor 2050 en daarna'

Rolf Schuttenhelm
redacteur Klimaat

Nederland moet met de verduurzaming beter oog houden voor de lange termijn, en zorgen dat iedereen erin mee kan. Dat zegt de Wetenschappelijke Klimaatraad in zijn eerste officiële advies aan kabinet en Tweede Kamer.

Commentaar

COP28 Bagatelliseer deze klimaatop niet: gezamenlijk kozen 197 landen voor afscheid fossiel

Essentieel voor klimaatbeleid is om gezamenlijk te bepalen hoe Nederlanders klimaatneutraal en klimaatbestendig willen leven. Dat schrijft de in april door de regering opgerichte Wetenschappelijke Klimaatraad in zijn eerste advies, getiteld *Op weg naar 2050*. Vrijdag, nam demissionair minister Rob Jetten (Klimaat en Energie, D66) het rapport in ontvangst uit handen van voorzitter Jan Willem Erisman, stikstofexpert en hoogleraar milieue en duurzaamheid in Leiden.

Twee dingen vallen meteen op. Allereerst wordt niet de vraag gesteld of Nederlanders eigenlijk wel klimaatneutraal en klimaatbestendig willen leven. Voor de Klimaatraad is de noodzaak daarvan te recht een gegeven. Het is een keuze die Nederland als lid van de Europese Unie en als ondertekenaar van internationale verdragen zoals het Klimaatakkoord van Parijs al jaren geleden heeft gemaakt. Maar in de huidige politieke constellatie is het toch goed om daar op te wijzen.

Het tweede wat opvalt is het woord gezamenlijk. Het advies is door drenkt van het besef dat dit „een transitie van iedereen“ moet zijn. Het is belangrijk is om „de samenleving in zijn volle breedte“ erbij te betrekken. „Extra moeite doen om burgers [erbij] te betrekken die tot nu toe beperkt zijn aangehaakt“ is een vereiste. Daarvoor, schrijft de Klimaatraad, zijn „lonkende perspectieven nodig die alle leden van de Nederlandse samenleving aanspreken“ - goed om te horen dat de wetenschappers denken dat die er zijn.

Het advies was uitstekend getimed, juist in de week dat de gemeen... de klimaatop... in... klimaat...

Gedrag maakt juist veel uit

Wetenschappers adviseren kabinet: 'Versneld klimaatbeleid biedt kansen'

Klimaatraad:visie voor 2050 nodig
Nederland moet met de verduurzaming beter oog houden voor de lange termijn, en zorgen dat iedereen daarin mee kan. Dat zegt de Wetenschappelijke Klimaatraad in zijn eerste officiële advies aan kabinet en de Tweede Kamer.

De raad adviseert de regering om een visie te ontwikkelen voor 2050 en daarna. Dat moet volgens de raad een veilige en gezonde samenleving zijn. Voorzitter Erisman... een leefbare...

duurzaamheid & economie

Teem Argvart
weg met de juiste financiële steun en ultiem

Het land wordt er uiteindelijk welvarender, gezonder en veiliger van

De jaarlijkse mededeling van de Wetenschappelijke Klimaatraad aan de Tweede Kamer, 15 december 2023

Vooruitblik De WKR in 2024–2025

Hoog water bij Nijmegen, 2020
(© Tom Hessels)

WKR

Actualiteit: Er is nog genoeg te doen

- ▶ **PBL:**
 - 90-95% reductie in 2040 is haalbaar, maar vraagt veel van NL
 - Rechtvaardige doelen en budgetten
 - Trajectverkenning klimaatneutraliteit
- ▶ **EU:** Mikken op 90% in 2040...
 - Maar terugtrekkende bewegingen Green Deal en Natuurherstelwet.
 - Invloed Europese verkiezingen?
- ▶ **Kabinetsformatie:** Welke kant gaat het op met Nederland?
 - Zomer: Klimaatplan 2025-2035

Maart 2024:
Brief aan
informatievers

Urgentie en belang klimaatvraagstuk voor Nederland

Centrale vraagstukken voor Nederland (stikstof, woningbouw, migratie) zijn verbonden met klimaatverandering

Sociaal en effectief klimaatbeleid kan bijdragen aan schoner, rechtvaardiger en gezonder Nederland

Klimaatraad helpt nieuwe Kamer en toekomstig kabinet met kennis en advies

Werkprogramma WKR voor 2024– 2025

- ▶ Advies CO₂-verwijdering (CDR) (gereed voor de zomer)
- ▶ Advies klimaat & gezondheid (i.s.m. Gezondheidsraad)
- ▶ Advies landbouw & klimaat
- ▶ Advies toekomstvisies
- ▶ Mogelijk advies klimaatadaptatie t.b.v. herziening Nationale Adaptatiestrategie
- ▶ Mogelijk advies netcongestie (i.o.m. Tweede Kamer)